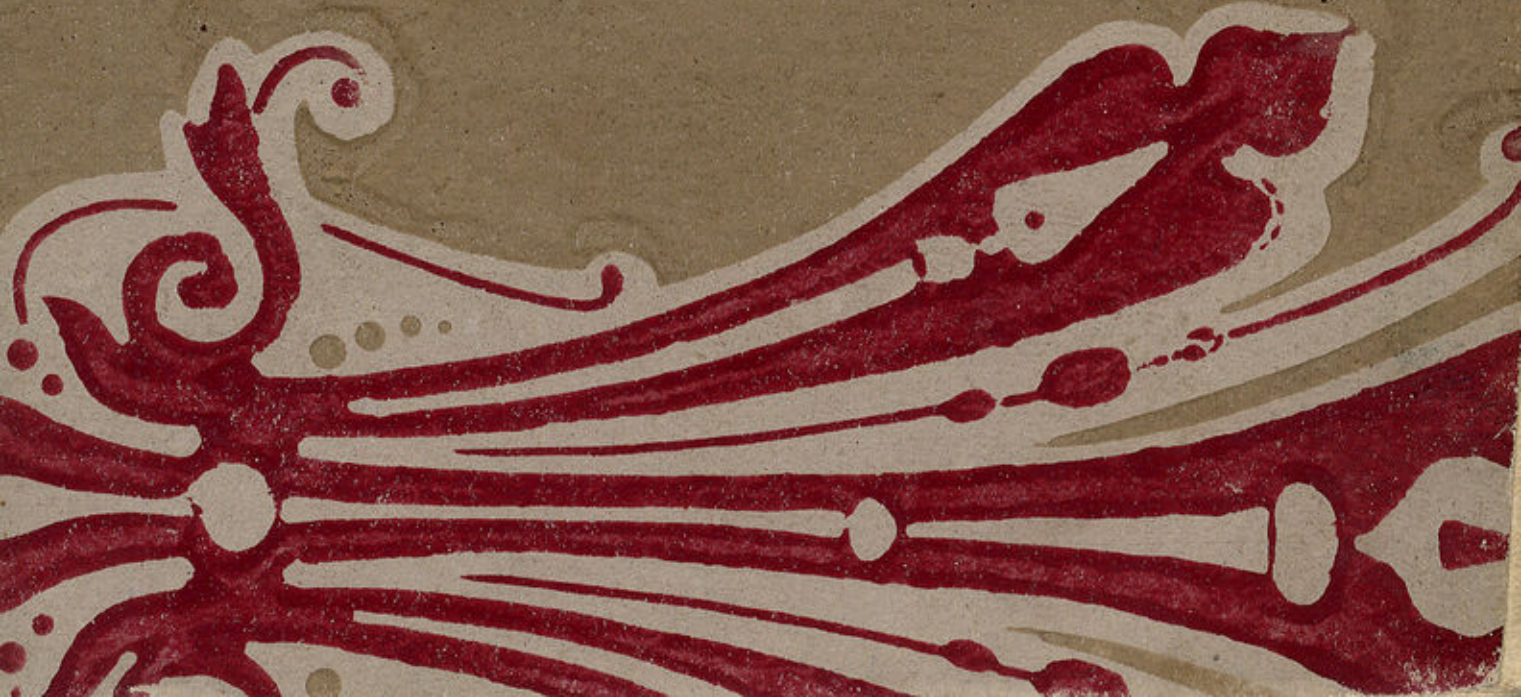

I.369.
aa.

A5847.

1875

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiiviraamatukogu

38162

Gesti-ma rahwa

Kalender

ehf

Läht - ramat

1875

aasta peale, pärrast meie

Issanda Iesusse Kristusse sündimist.

Sel aastal on 365 päwa.

Tallinnas.

Trükitud J. P. Gresseli kirjadega.

Märfide jelletamine.

 Noor = ku.	 Täis = ku.
 Essimene werend.	 Wiimne werend.
p. pärrast.	e. l. enne lõunat.
p. l. pärrast lõunat.	P. Pühha.

Aasta muutmisjed.

Keiwade hakkab 9. Paasto-ku päwal, kello 1 e. l. Siis on pääw ja õ ühhe pitkused.
Sui hakkab 9. Jau-ku päwal, kello 10 p. l. Siis on meil keigepitkem pääw.
Süggise hakkab 11. Mihkli-ku päwal, kello 12 e. l. Siis on jälle pääw ja õ ühhe pitkused.
Talwe hakkab 10. Jõulo-ku päwal, kello 6 e. l. Siis on meil keigelühhem pääw.

Jõulo- ja Wasila-päwa wahhel on: 9 nädalat.

Päwa-warjutamised.

Sel aastal on kaks Päwa-warjutamist, agga mõlemad meil näggematta.

Ajaarw sel aastal.

Pärrast meie kalli Jeesanda Jeesuse Kristuse sündimist on tännawo aasta	1875
Mailma lomiseft	5824
Pärrast Kristusjo-tullemist Miamale	684
Pärrast Tallinna ülesehitamist	656
Et ramatuid hakkati trütkima	435
Pärrast Butterusse õige usjo üleswõtmist	358
Pärrast wanna katko	218
Pärrast jedda, kui Toompä pölland	191
Pärrast sure nälja hakkatust Ma- ja Tallinna-maal	180
Pärrast Peterburgi linna ehitamist	172
Pärrast teist katko	165
Pärrast jedda, kui meie Ma Wenne-rigi wallitsj. alla sai	165
Pärrast Tartu sure koki allustamist	73
Et Eesti-maal priust fulutati	58
Pärrast meie sure armolise Keisri Herra Aleksander II. Nikolajewitsi sündimist	57
Et Eihwlandi-maal priust fulutati	55
Pärrast Summalatenistust ue kiriku-seaduse järrel	41
Pärrast Krimmi sõa hakkatust	22
Pärrast jedda, kui Keisri Herra Aleksander II. hakkas wallitsjema	21
Pärrast wiimse hinge kirjutust	17
Et Wenne-maal priust fulutati	14

Kaks ristikest (**) nädala pääwa aru-mumri ees tähendab, et on kiriku- ehk kronu-püha, mis kirikus pühitse-takse; üks ainus (*) tähendab, et on mälestuse püha, mis kirikus ei pühitseta, aga mil kohut ja kooli ei peeta.

Kristusse ümberleikamifest. Luk. 2, 21.

**1 Kesknäd.	Neäri pääw	
	Alta Summal!	
2 Nelsjap.	Abel, Set	 11, 1' p. l.
3 Rede	Enok	
4 Laup.	Metusala	Selged

Jesús põggeneb Egiptuse male. Matt. 2, 13—23.

5 Pühhap.	Pühha p. Neäri	päwad.
**6 Esmasp.	3 Kuninga P.	
7 Teisip.	Julianus	Kange
8 Kesknäd.	Erart	
9 Nelsjap.	Peatus	 7, 20' p. l.
10 Rede	Paawli pääw	külm
11 Laup.	Ewraim	ja

Jesús 12 aastat wanna. Luk. 2, 41—52.

12 Pühhap.	1 P. p. 3 K. P.	lumme=
13 Esmasp.	Hilarius	saddo.
14 Teisip.	Robbert	
15 Kesknäd.	Tirik	
16 Nelsjap.	Risbert	Heitlikkud

17 Rede	Tönnise pääw.	 1, 13' p. l.
18 Laup.	Alfel	

Pulmad Kana-liinas. Ioan. 2, 1—11.

19 Pühhap.	2 P. p. 3 K. P.	ilmad.
20 Esmasp.	Maab. Sebast.	
21 Teisip.	Neto	Külma
22 Kesknäd.	Madlena	
23 Nelsjap.	Lotta	ja
24 Rede	Timoteus	
25 Laup.	Paawli ümb.	 9, 31' e. l.

Pealikust Kapernauma-liinas. Matt. 8, 1—13.

26 Pühhap.	3 P. p. 3 K. P.	lund
27 Esmasp.	Krisostom	tulleb.
28 Teisip.	Karel	
29 Kesknäd.	Samuel	
30 Nelsjap.	Adelgund	Kange
31 Rede	An	külm.

Isel selle ku päwal tõuseb päike k. kahheksa 50 min., ja lähhab loja k. kolm 29 min. — 11mal tõuseb päike k. kahhetja 33 min., ja lähhab loja k. kolm 52 min. — 21sel tõuseb päike k. kahheksa 11 min. ja lähhab loja k. nelli 18 minutit.

1 Laup. | Pirit | 6, 59' e. l.

Kristus sunnib tuled. Matt. 8, 23—27.

*2 Pühhap.	1. P. p. 3. R. P.,	Küünla p.
3 Esmasp.	Hanna	Behmed
4 Teisip.	Beronika	
5 Keisnäd.	Agata	ismad,
6 Neljap.	Lora	wahhel
7 Nede	Rikkart	
8 Laup.	Salomon	 9, 40' e. l.

Wina = mäest. Matt. 20, 1—16.

9 Pühhap.	9 P. e. R. ül. P.	
10 Esmasp.	Kolastika	tuisosjed
11 Teisip.	Edo	
12 Keisnäd.	Eulalia	päwad,
13 Neljap.	Elwine	
14 Nede	Valentin	wahhel
15 Laup.	Wauština	rängad

Külwi = mehhest. Luk. 8, 4—15.

16 Pühhap.	8 P. e. R. ül. P.	 11, 30' e. l.
17 Esmasp.	Konstantzia	
18 Teisip.	Konfordia	tuled.
**19 Keisnäd.	Simon Apost.	
20 Neljap.	Egarius	Kaunis
*21 Nede	Esaia	kange
*22 Laup.	Petri pääw	külm

Pimmedast te äres. Luk. 18, 31—43.

23 Pühhap.	Vaasto Pühha	 9, 59' p. l.
24 Esmasp.	Maddise pääw	
25 Teisip.	Wastla pääw	ja
**26 Keisnäd.	Euhka pääw	lumme =
27 Neljap.	Leander	
28 Nede	Iustus	saddo.

11el selle fu päwal tõuseb päike k. seitse 46 min., ja lähhäb loja k. nelli 46 min. — 11mal tõuseb päike k. seitse 19 min., ja lähhäb loja k. wiis 11 min. — 21sel tõuseb päike k. kums 49 min., ja lähhäb loja k. wiis 34 minutit.

1 Laup. | Albinus

Kristust kiisatasse. Matt. 4, 1—11.

2 Pühhap. | 1 P. Paastus | 2, 45' p. l.

3 Esmasp. | Kunigunde

4 Teisp. | Aldrian.

Uddused

**5 Kesknäd. | Palwe pääw

ja

6 Neljap. | Kotivrid

7 Rede | Perpetua

tuisosed

8 Laup. | Ciprian

Kananee naesest. Matt. 15, 21—28.

9 Pühhap. | 2 P. Paastus, Põri pääw

10 Esmasp. | Mikeus

11 Teisp. | Konstantin

 1, 31' e. l.

12 Kesknäd. | Arefor

päwad.

13 Neljap. | Ernst

14 Rede | Sakarias

Külma

15 Laup. | Matilde

ja

Kristus ajab kurratid wälja. Euf. 11, 14—28.

16 Pühhap. | 3 P. Paastus | lund

17 Esmasp. | Truta

18 Teisp. | Gabriel

 6, 4' e. l.
tulleb.

19 Kesknäd. | Josef

20 Neljap. | Olga

21 Rede | Pent

Pehmed

22 Laup. | Rawael

ilmad.

5000 meest sõdetasse. Joan. 6, 1—15.

23 Pühhap. | 4 P. Paastus

24 Esmasp. | Kasimir

Tuisosed

**25 Teisp. | Paasto Mar. p.

 8, 15' e. l.

26 Kesknäd. | Manuel

27 Neljap. | Kustaw

ja

28 Rede | Rideon

29 Laup. | Rido

wihmased

Jesús kirowidega wiisatud. Joan. 8, 46—59.

30 Pühhap. | 5 P. Paastus | ilmad.

31 Esmasp. | Tetlaus

 11, 12' p. l.

11el selle ku päwal tõuseb päike k. kuus 22 min., ja lähhab loja k. wiis 59 min. — 11mal tõuseb päike k. wiis 52 min., ja lähhab loja k. kuus 22 min. — 21sel tõuseb päike k. wiis 22 min., ja lähhab loja k. kuus 46 minutit.

1 Teisip.	Karjalaskm. p.	
2 Resknäd.	Pauline	
3 Neljap.	Berdinand	Seitsik
4 Nede	Ambrosius	
5 Laup.	Maksim	ilmi.

Kristusse sisse-sõitmisest. Matt. 21, 1—9.

6 Pühhap.	6 P. Paastus	
7 Esmasp.	Aron	Tuult
8 Teisip.	Liborius	 6, 9' p. l.
9 Resknäd.	Bogislauß	
*10 Neljap.	Suur Neljapääw	ja
*11 Nede	Suur Nede	
12 Laup.	Julius	wihma.

Kristusse ülestõusmisest. Mark. 16, 1—8.

**13 Pühhap.	Ülestõusmise P.	Head
**14 Esmasp.	2 Pühha	sojad
*15 Teisip.	Olimpia	
*16 Resknäd.	Karisius	 8, 56' p. l.

**17 Neljap.	Rudolf	
*18 Nede	Valerian	päwad,
*19 Laup.	Simon	

Kinnipandud uksest. Ioan. 20, 19—31.

20 Pühhap.	1 P. p. ül. Pühha	wahhel
21 Esmasp.	Nicolaus	
22 Teisip.	Kajus	wihma,
23 Resknäd.	Jürriku pääw	 4, 43' p. l.
24 Neljap.	Albert	
25 Nede	Markuse pääw	wahhel
26 Laup.	Etseias	tuult.

Heast karjatsest. Ioan. 10, 12—16.

27 Pühhap.	2 P. p. ül. P.	Beel
28 Esmasp.	Vitalis	tulles
29 Teisip.	Reimund	wihma.
30 Resknäd.	Erast	 9, 16' e. l.

11el selle ku päwal tõuseb päike k. nelli 54 min., ja lähhäb loja k. seitse 9 min. — 11mal tõuseb päike k. nelli 26 min., ja lähhäb loja k. seitse 34 min. — 21el tõuseb päike k. kolm 59 min., ja lähhäb loja k. seitse 55 minutit.

1 Nelsjap.	Bolbri pääw	
2 Nede	Sigismund	
3 Laup.	+ Leidminne	Willud

Ulrikese aja pärrast. Joan. 16, 16—23.

4 Pühhap.	3 P. p. ül. P.	
5 Esmasp.	Kotard	ilmad.
6 Teisip.	Susanna	
7 Keelkäd.	Ulrika	
8 Nelsjap.	Laas	 10, 29' e. l.
9 Nede	Niggulas	Wihma
10 Laup.	Kordian	

Kristusse ärraminnemiseft. Joan. 16, 5—15.

11 Pühhap.	4 P. p. ül. P.	ja
12 Esmasp.	Henriette	
13 Teisip.	Serwatsius	kallid
14 Keelkäd.	Kristjaan	sojad
15 Nelsjap.	Sohwi	
16 Nede	Peregrinus	 8, 9' e. l.
17 Laup.	Anton	päwad.

Sigest pallumiseft. Joan. 16, 23—30.

18 Pühhap.	5 P. p. ül. P.	
19 Esmasp.	Aggäus	Wihma
20 Teisip.	Pil	
21 Keelkäd.	Pontusine	ja
**22 Nelsjap.	Laewa min. p., (Suur + pääw)	
23 Nede	Desiderius	 0, 1' e. l.
24 Laup.	Ester	tuult.

Rõmustajast Waimust. Joan. 15, 26 kuni 16, 4.

25 Pühhap.	6 P. p. ül. P.	
26 Esmasp.	Eduard	Head
27 Teisip.	Peet	
28 Keelkäd.	Willel	ilmad.
29 Nelsjap.	Mart	 9, 34' p. l.
30 Nede	Wifand	
31 Laup.	Petronella	

11el selle ku päwal tõuseb päike k. kolm 35 min., ja lähkää loja k. kahheksa 19 min. — 11mal tõuseb päike k. kolm 13 min., ja lähkää loja k. kahheksa 42 min. — 211el tõuseb päike k. kaks 57 min., ja lähkää loja k. ühheksa.

Pühkasi Waimust. Ioan. 14, 23—31.

**1 Pühhap.	Nelli Pühhi	
**2 Esmasp.	2 Pühha	Mürris-
3 Teisip.	Rasmus	tamisjed
4 Keisnäd.	Tarius	ja
5 Neljap.	Poniwatsius	wihma.
6 Nede	Artemius	
7 Laup.	Lukretsia	 0, 35' e. l.

Jesus ja Nikodemus. Ioan. 3, 1—15.

8 Pühhap.	3 aino Jum. P.	Raunid
9 Esmasp.	Pitkem pääw	
10 Teisip.	Blawius	sojad
11 Keisnäd.	Barnabas	
12 Neljap.	Pasillides	päwad.
13 Nede	Tobias	
14 Laup.	Walerius	 4, 18' p. l.

Rikkast mehhest. Luk. 16, 19—31.

15 Pühhap.	1 P. p. 3 a. S. P. Widi pääw	
16 Esmasp.	Justina	Allati
17 Teisip.	Nikander	

18 Keisnäd.	Homerus	hea
19 Neljap.	Kerwasius	foe
20 Nede	Wlorentin	
21 Laup.	Rael	 7, 4' e. l.

Surest õhto sõmaajast. Luk. 14, 16—24.

22 Pühhap.	2 P. p. 3 a. S. P.	ilm
23 Esmasp.	Pasilius	
**24 Teisip.	Jani pääw	Mürrista-
25 Keisnäd.	Webronia	misjed
26 Neljap.	Jeremias	wihmaga.
27 Nede	Ladislauß	
28 Laup.	Josua	 12, 19' p. l.

Kaddunud lambast. Luk. 15, 1—10.

*29 Pühhap.	3 P. p. 3 a. S. P., P. Pawli p.	
30 Esmasp.	Lilla	

Isel selle ku päwal tõuseb päike k. kaks 46 min., ja lähkääb loja k. ühheksa 14 min. — 11mal tõuseb päike k. kaks 45 min., ja lähkääb loja k. ühheksa 19 min. — 21sel tõuseb päike k. kaks 52 min., ja lähkääb loja k. ühheksa 15 minutit.

1 Teisip.	Teobald	
2 Keisnäd.	Heina Maria p.	Weel
3 Nelsjap.	Kornelius	
4 Nede	Ulrik	sojemad
5 Laup.	Anselm	ilmad.

Olge armolikked. Luk. 6, 36—42.

6 Pühhap.	4 P. p. 3 a. S. P.	 3, 6' p. l.
7 Esmasp.	Demetrius	
8 Teisip.	Kilian	Tuult
9 Keisnäd.	Kirillus	
10 Nelsjap.	7 Wenda	ja
11 Nede	Eleanor	
12 Laup.	Hindrik	wihma.

Rohkest kallagist. Luk. 5, 1—11.

13 Pühhap.	5 P. p. 3 a. S. P.	 10, 18' p. l.
14 Esmasp.	Bonavent	
15 Teisip.	Apost. jaggam.	Heitlik
16 Keisnäd.	August	ilm.
17 Nelsjap.	Aleksius	

18 Nede	Rosina	Selged
19 Laup.	Widerika	

Wariseride õigussfest. Matt. 5, 20—26.

20 Pühhap.	6 P. p. 3 a. S. P.	 3, 7' p. l.
21 Esmasp.	Daniel	
**22 Teisip.	Maria Mahd.	head
23 Keisnäd.	Dskar	ilmad.
24 Nelsjap.	Kristina	
25 Nede	Jakobi pääw	Mürri-
26 Laup.	Anno	tamine.

4000 meest sõdetakse. Mark. 8, 1—9.

**27 Pühhap.	7 P. p. 3 a. S. P.	 5, 9' e. l.
28 Esmasp.	Plato	
29 Teisip.	Olowi pääw	
30 Keisnäd.	Abdon	sojad
31 Nelsjap.	Kristwrid	päwad.

11el selle ku päwal tõuseb päike k. kolm 7 min., ja lähkäh soja k. ühheksa 3 min. — 11mal tõuseb päike k. kolm 26 min., ja lähkäh soja k. kahheksa 45 min. — 21sel tõuseb päike k. kolm 48 min., ja lähkäh soja k. kahheksa 23 min.

1 Rede	Peetri wang.	
2 Laup.	Hannibal	Pilwsed
Walle prohwetidest. Matt. 7, 15—23.		
3 Pühhap.	8 P. p. 3 a. S. P.	ilmad.
4 Esmasp.	Dominiufus	
5 Teisip.	Dewald	 3, 13' e. l.
**6 Reſknäd.	Eugenius	
7 Neljap.	Uline	Kallid
8 Rede	Kerhard	
9 Laup.	Romanus	ſojad
Üllekohtuſeſt maja-piddajaſt. Luk. 16, 1—9.		
10 Pühhap.	9 P. p. 3 a. S. P., Lauritſe p.	
11 Esmasp.	Herm	päwad,
12 Teisip.	Klara	 3, 18' e. l.
13 Reſknäd.	Ello	
14 Neljap.	Eusebius	wahhel
**15 Rede	Nuffi Maria p.	wihma
16 Laup.	Iſaſ	ja

Jeruſalemma ärrariſmiſeſt. Luk. 19, 41—48.

17 Pühhap. | 10 P. p. 3 a. S. P. |

18 Esmasp.	Veno	tuult.
19 Teisip.	Sebald	 1, 20' e. l.
20 Reſknäd.	Värnard	
21 Neljap.	Rut	
22 Rede	Willibert	Heitlikkud
23 Laup.	Sakens	

Wariseriſt ja tõlneriſt. Luk. 18, 9—14.

24 Pühhap.	11 P. p. 3 a. S. P., Pertli pääw	
25 Esmasp.	Ludwig	ilmad.
**26 Teisip.	Trenäus	 11, 17' p. l.
27 Reſknäd.	Kebhard	
28 Neljap.	Augustin	Wihma
*29 Rede	Joan. hukkam.	
**30 Laup.	Benjamin	ja

Kurdift ja keletumast. Mark. 7, 31—37.

31 Pühhap. | 12 P. p. 3 a. S. P. | tuult.

1ſel jelle ku päwal tõuſeb päike k. nelli 9 min., ja lähhäb ſoja k. ſeitſe 59 min. — 11mal tõuſeb päike k. nelli 36 min., ja lähhäb ſoja k. ſeitſe 27 min. — 21ſel tõuſeb päike k. nelli 58 min., ja lähhäb ſoja k. kuus 58 minutit.

1 Esmasp.	Ekidius	
2 Teisip.	Lisa	
3 Resknäd.	Reinard	 2, 21' p. l.
4 Neljap.	Kai	Kaunid
5 Rede	Moses	
6 Laup.	Magnus	sojad

Preestrist ja lewitist. Luf. 10, 23—37.

7 Pühhap.	13 P. p. 3 a. S. P.	ilmad.
*8 Esmasp.	Maria sünd.	
9 Teisip.	Bruno	Heitlik
10 Resknäd.	Sostenes	 8, 39' e. l.
11 Neljap.	Pöri pääw	
12 Rede	Sirus	ilm.
13 Laup.	Amatus	

Kümnest piddali = többisest. Luf. 17, 11—19.

*14 Pühhap.	14 P. p. 3 a. S. P.	Wihma
	+ üllendaminne	
15 Esmasp.	Nikodemus	ja
16 Teisip.	Leontina	

17 Resknäd.	Josepina	 2, 34' p. l.
18 Neljap.	Kottlob	
19 Rede	Berner	tuult.
20 Laup.	Waušta	Illusad

Mammonast. Matt. 6, 24—34.

21 Pühhap.	15 P. p. 3 a. S. P.,	Mattensse p.
22 Esmasp.	Morits	ilmad.
23 Teisip.	Osea	Heitlikud
24 Resknäd.	Joann. sam.	
25 Neljap.	Kleowas	 5, 44' p. l.
*26 Rede	Harald	pilwised
27 Laup.	Adolw	

Maini-liäna furnust. Luf. 7, 11—17.

28 Pühhap.	16 P. p. 3 a. S. P.	päwad.
**29 Esmasp.	Mihkli pääw	
30 Teisip.	Hiironimus	

1sel selle ku päwal tõuseb päike k. wiis 24 min., ja lähhab loja k. kuus 27 min. — 11mal tõuseb päike k. wiis 47 min., ja lähhab loja k. wiis 56 min. — 21sel tõuseb päike k. kuus 11 min., ja lähhab loja k. wiis 26 minutit.

**1	Kesknäd.	Bolmar	 11, 54' p. l. Wihmased
2	Neljap.	Boldemar	
3	Nede	Jairus	
4	Laup.	Prants	

Wee = többisest. Luf. 14, 1—11.

**5	Pühhap.	17 P. p. 3 a. J. P.	ja
		Leikuse Pühha	
6	Esmasp.	Luisa	
7	Teisip.	Malo	willud
8	Kesknäd.	Tomassia	ilmad.
9	Neljap.	Tionisius	 3, 52' p. l.
10	Nede	Mai	
11	Laup.	Burkard	

Suremast kassust. Matt. 22, 34—46.

12	Pühhap.	18 P. p. 3 a. J. P.	D külmad.
13	Esmasp.	Teresia	
14	Teisip.	Kalikstus	
15	Kesknäd.	Heddo	Heitlikkud
16	Neljap.	Kallus	
17	Nede	Leonhard	 6, 52' e. l.
18	Laup.	Lufase pääw	

Alwatud innimesest. Matt. 9, 1—8.

**19	Pühhap.	19 P. p. 3 a. J. P.	
		Butteruse õige usso ülesw.	Pühha
20	Esmasp.	Belisius	Roppud
21	Teisip.	Ursel	
*22	Kesknäd.	Kel	ja
23	Neljap.	Sewerin	külmad
24	Nede	Salome	
25	Laup.	Krispin	 11, 31' e. l.

Pulma ridest. Matt. 22, 1—14.

26	Pühhap.	20 P. p. 3 a. J. P.	ilmad.
27	Esmasp.	Kapitoliin	
28	Teisip.	Simon Judas	Tuult
29	Kesknäd.	Engelbreht	
30	Neljap.	Abalon	ja
31	Nede	Wolfgang	wihma.

1sel selle fu päwal tõuseb päike k. kuus 34 min., ja lähhab loja k. nelli 57 min. — 11mal tõuseb päike k. kuus 59 min., ja lähhab loja k. nelli 29 min. — 21sel tõuseb päike k. seitse 25 min., ja lähhab loja k. nelli 2 minutit.

1 Laup.	Pühade pääw	 11, 9' e. l.
Runningamebhe poast. Ioan. 4, 47—54.		
2 Pühhap.	21 P. p. 3 a. J. P.,	Hingede p.
3 Esmasp.	Kottlip	Kurjad
4 Teisip.	Dt	ja
5 Keisnäd.	Plandina	niisked
6 Neljap.	Käspär	ilmad.
7 Rede	Baltasar	
8 Laup.	Klaas	 2, 16' e. l.

Kawwalast fullast. Matt. 18, 23—35.

9 Pühhap.	22 P. p. 3 a. J. P.	
10 Esmasp.	Martin Lutter	Lunne=
11 Teisip.	Martin Piiskop	
12 Keisnäd.	Jonas	saddo
13 Neljap.	Arkadius	
**14 Rede	Bridrik	tulega.
15 Laup.	Leopold	

Kohto-rahhasi. Matt. 22, 15—22.

16 Pühhap.	23 P. p. 3 a. J. P.	 1, 24' e. l.
17 Esmasp.	Alweus	

18 Teisip.	Eära	Tuisone
19 Keisnäd.	Piiskop	ilm.
20 Neljap.	Amos	
**21 Rede	Maria ohwer.	Selged
22 Laup.	Setfilia	ja

Jairi tütreft. Matt. 9, 18—26.

**23 Pühhap.	24 P. p. 3 a. J. P.	Külmad
--------------	---------------------	--------

Surnute mällestuse Pühha

24 Esmasp.	Josias	 3, 15' e. l.
25 Teisip.	Kadrina päaw	
26 Keisnäd.	Konrad	päwad.
27 Neljap.	Setta	Lund
28 Rede	Künter	tulles ja
29 Laup.	Ewert	külma.

Kristusse sisse- sõitmisest. Matt. 21, 1—9.

30 Pühhap.	1 Krist. tul. P.	 9, 24' p. l.
------------	------------------	--

11el selle ku päwal tõuseb päike k. seitse 52 min., ja lähkää loja k. kolm 37 min. — 11mal tõuseb päike k. kahheksa 18 min., ja lähkää loja k. kolm 14 min. — 21sel tõuseb päike k. kahheksa 39 min., ja lähkää loja k. kolm 1 minut.

1 Esmasp.	Arend	
2 Teisp.	Kandidus	Kaunis
3 Keisnäd.	Tali	
4 Neljap.	Parbo	külm
5 Nede	Sabina	
*6 Laup.	Niggola pääw	ilm

Tähhed enne wimist päwa. Luk. 21, 25—36.

7 Pühhap.	2 Krist. tul. P.	 4, 35' p. l.
8 Esmasp.	Maria sam.	
9 Teisp.	Juhum	Tuisesed
10 Keisnäd.	Pühhem pääw	ja
11 Neljap.	Elso	heitlikkud
12 Nede	Ottilia	
13 Laup.	Luutsia	ilmad.

Joannes wangi - tornis. Matt. 11, 2—10.

14 Pühhap.	3 Krist. tul. P.	Lund
15 Esmasp.	Johanna	 8, 43' p. l.
16 Teisp.	Abina	
17 Keisnäd.	Ignatsius	ja

18 Neljap.	Kristow	külma
19 Nede	Lot	
20 Laup.	Abraam	tusleb.

Joannesse tunnistusest. Joan. 1, 19—28.

21 Pühhap.	4 Krist. tul. P., Toma pääw	
22 Esmasp.	Beata	 9, 3' p. l.
23 Teisp.	Tagobert	
24 Keisnäd.	Adam, Ewa	Selged
**25 Neljap.	1 Jõulo Pühha	ja
**26 Nede	2 Pühha	külmad
27 Laup.	Joan. Ewang.	

Immeks-pannemisest. Luk. 2, 33—40.

28 Pühhap.	Pühha p. Jõulo	 7, 39' p. l.
29 Esmasp.	Noa	
30 Teisp.	Tawet	päwad.
31 Keisnäd.	Silvester	

1tel selle ku päwal tõuseb päike k. kahheksa 53 min., ja lähhab loja k. kaks 56 min. — 11mal tõuseb päike k. ühheksa 1 min., ja lähhab loja k. kaks 58 min. — 21tel tõuseb päike k. ühheksa 3 min., ja lähhab loja k. kolm 7 minutit.

Wennema ülemavalitseja suguselts.

Aleksander Deine Nikolajewits, Keiser ja keige Wennerigi wallitseja, ka Sleswih-Holsteini wallitseja Würrst; sündinud 1818, Jüri-ku 17. päwal.

Maria Aleksandrowna, Keisri Prana, Hesseni Printsess; sündinud 1824, Heina-ku 27. päwal.

Nende lapsed:

Aleksander Aleksandrowits, Rigi pärria, Tsesarewits ja Suurwürst; sündinud 1845, Kiiula-ku 26. päwal, ja temma Prana on:

Maria Weodorowna, Tanimaa Printsess; sündinud 1847, Talwe-ku 14. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1868, Lohhe-ku 6. päwal.

Georg Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1871, Jüri-ku 27. päwal.

Wladimir Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1847, Jüri-ku 10. päwal. Paulatud 1874, Leikuse-ku 16. päwal Maria Pawlowna, Meissenburg-Swerini Printsessiga; sündinud 1854, Lohhe-ku 2. päwal.

Aleksei Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1850, Meeri-ku 2. päwal.

Maria Aleksandrowna, Suurwürstlik Printsess; sündinud 1853, Wina-ku 5. päwal. Paulatud 1874, Meeri-ku 11. päwal Inglise Kuningliko Printsiiga, Alfred, Hertzog von Edinburg.

Sergei Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1857, Jüri-ku 29. päwal.

Paul Aleksandrowits, Suurwürst; sündinud 1860, Mihkli-ku 21. päwal.

Keisri Herra wend:

Konstantin Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1827, Mihkli-ku 9. päwal, ja temma Prana on:

Aleksandra Josepowna, Saksen-Altenburgi Printsess; sündinud 1830, Jäni-ku 26. päwal.

Nende lapsed:

Nikolai Konstantinowits, Suurwürst; sündinud 1850, Kiiula-ku 2. päwal.

Oiga Konstantinowna, Suurwürstlik Printsess; sündinud 1851, Leikuse-ku 22. päwal. Paulatud Kreka-ma Kuninga Georgi prauaks.

Wera Konstantinowna, Suurwürstlik Printsess; sündinud 1854, Kiiula-ku 4. päwal. Paulatud 1874 Jüri-ku 26. päwal Württembergi Kuningliko Hertzogiga, Wilhelm Eugen.

Konstantin Konstantinowits, Suurwürst; sündinud 1858, Leikuse-ku 10. päwal.

Dmitri Konstantinowits, Suurwürst; sündinud 1860, Jäni-ku 1. päwal.

Wjatseslaw Konstantinowits, Suurwürst; sündinud 1862, Heina-ku 1. päwal.

Keisri Herra teine wend:

Nikolai Nikolajewits, Suurwürst; sündinud 1831, Heina-ku 27. päwal, ja temma Prana on:

Aleksandra Petrowna, Holstein-Oldenburgi Printsess;
sündinud 1838, Vihke-ku 21. päeval.

Nende lapsed:

Nikolai Nikolajewits, Suurvärsi; sündinud 1856,
Tulwe-ku 6. päeval.

Peter Nikolajewits, Suurvärsi; sündinud 1864,
Näri-ku 10. päeval.

Keisri Herra kolmas wend:

Mihail Nikolajewits, Suurvärsi; sündinud 1832,
Wina-ku 13. päeval, ja temma Praua on:

Olga Weodorowna, Padeni Printsess; sündinud 1839,
Mihkli-ku 8. päeval.

Nende lapsed:

Nikolai Mihailowits, Suurvärsi; sündinud 1859,
Jüri-ku 14. päeval.

Anastasia Mihailowna, Suurvärsi Printsess; sün-
dinud 1860, Heina-ku 16. päeval.

Mihail Mihailowits, Suurvärsi; sündinud 1861,
Wina-ku 4. päeval.

Georg Mihailowits, Suurvärsi; sündinud 1863,
Leikuse-ku 11. päeval.

Aleksander Mihailowits, Suurvärsi; sündinud
1866, Jüri-ku 1. päeval.

Sergei Mihailowits, Suurvärsi; sündinud 1869,
Mihkli-ku 25. päeval.

Keisri Herra õde:

Maria Nikolajewna, Suurvärsi Printsess; sündinud
1819, Leikuse-ku 6. päeval. Laulatud õnna Keiserliku
Printsi Maksimilian Leöhtenbergi prauaks.

Temma lapsed:

Maria Maksimilianowna, Printsess; sündinud 1841,
Wina-ku 4. päeval.

Nikolai Maksimilianowits, Prints; sündinud 1843,
Heina-ku 23. päeval.

Eugenia Maksimilianowna, Printsess; sündinud
1845, Paasto-ku 20. päeval.

Eugeen Maksimilianowits, Prints; sündinud 1847,
Näri-ku 27. päeval.

Sergei Maksimilianowits, Prints; sündinud 1849,
Jüli-ku 8. päeval.

Georg Maksimilianowits, Prints; sündinud 1852,
Külli-ku 17. päeval.

Keisri Herra teine õde:

Olga Nikolajewna, Suurvärsi Printsess; sündinud 1822,
Leikuse-ku 30. päeval. Laulatud Wirtembergi Kuninga
Karel Wriidrik Aleksandri prauaks.

Keisri Herra õnna onno tüttar:

Katarina Mihailowna, Suurvärsi Printsess; sündinud
1827, Leikuse-ku 16. päeval. Laulatud Mecklenburg-
Strelitsi-ma kuningliku Printsi Georg August Ernst
Adolw Karel Ludwig prauaks.

Kronopühhad,

mis ne kirrifo seadusse järrele ka Ma kirrifutes tulleswad
pidada:

1) Kiiinla-ku 19mal päwal. Meie sure Keisri Herra
Aleksander Nikolajewitsi wallitusse hakkatusse pääw.

2) Kiiinla-ku 26mal päwal. Tšesarewitsi Suurwirsti
Aleksander Aleksandrowitsi, Wennerigi aujärje pärris
pärria, sündimisse pääw.

3) Jüüri-ku 17mal päwal. Meie sure Keisri Herra
ja keige Wenne rigi Wallitseja Aleksander Nikolajewitsi
sündimisse pääw.

4) Heina-ku 22sel päwal. Meie sure Keisri Praua
Maria Aleksandrowna nimme pääw ja Tšesarewitsi
Suurwirsti Praua Maria Weodorowna nimme pääw.

5) Heina-ku 27mal päwal. Meie sure Keisri Praua
Maria Aleksandrowna sündimisse pääw.

6) Leikuse-ku 26mal päwal. Meie sure Keisri Herra
Aleksander Nikolajewitsi ja Temma Abbitasa kroni-
misse pääw.

7) Leikuse-ku 30mal päwal. Meie sure Keisri Herra
ja keige Wennerigi Wallitseja Aleksander Nikolajewitsi
nimme pääw ja Tšesarewitsi Suurwirsti Aleksander Alek-
sandrowitsi, Wennerigi aujärje pärris pärria, nimme pääw.

8) Talwe-ku 14mal päwal. Tšesarewitsi Suur-
wirsti Praua Maria Weodorowna sündimisse pääw.

Need sinnatsjed Krono-pühhad petakse nenda kui
Paasto jutluse päwad.

Teadaandmine,

mil ajal ramatuid Postimajas wasto wöetakse.

Wasto wöetakse:

Nahha, dokumentid, findlamaks tehtud ramatud
(mis eest 25 kop. hõbbe rahha tulles maksta) ja pakkid, mis
Peterburgis eht Riia-liina, keige Wenemale eht ille rigi
raja peawad sadetama, iggapääw kello 9 hommiko kuni
kello 2 pärrast lõunat; ramatud eht kirjad ille iggale pole
omma ja wõera male, iggapääw kello 9 hommiko kuni
kello 2 pärrast lõunat ja kello 4 kuni kello 6½ öhto.

Ärrajadetakse keitsjuggused kirjad.

Peterburgi, Pihkwasse, Warsau, Moskwa ja
Baltistisse iggapääw.

Tartu-Pühhapääwal, ja Resknäddalal.

Paidesse Pühhapääwal, Teisipääwal, Resk-
näddalal ja Nebel.

Riga ille Pärnu Esmapääwal ja Meljapääwal
raske post. Rebe ruttu eht estahwetti post.

Sapsalo ja Wirtsu Teisipääwal, Meljapääwal
Laupääwal.

Piinnas kui ka allewis on nitsjade äres mitmes tohhas
Post-kastid, kus kirjad ja ramato kourwert näitufeks peale
malitud, kuhhu ramatuid, kellel postmarkid peal on, wõib
illemelt fiske laska, kusi need iggapääw wälja wöetakse ja
posti peale wiafse, ja illewal nimmetud arwo järrel ärra
sadetud sawad.

Postid tulles Tallinna:

Peterburgist, Pihkwest, Warsawist, Moskwest ja Baltiskist iggapäaw.

Niast üle Pärnu. Kesknädal, Laupäawal raske post, ja Pühapäawal estahwetti post.

Lartust Pühapäawal ja Neljapäawal.

Paidest Pühapäawal, Teisipäawal, Neljapäawal ja Nedel.

Sapsalust ja Wirtlust Teisipäaw, Neljapäaw ja Laupäawal.

Rihheltonna postid.

Tuuru: Ue-ulitsal lesse majas № 14.

Türrisse: Toompeal Baron Pahlua majasse.

Kurna: G. Florelli poodi wanna turrul.

Balti raudtee.

1) Sõidu pilet maksab üksi jaks korra, kui sedda ostetud.

2) Sõidu hind reisijatele on 1 klassis 3 kop., 2 klassis 2¹/₄ kop. ja 3 klassis 1¹/₄ kop. wersta pealt.

3) Lapsed alla 5 aastat saavad ilma rahhata ebdasi widud. Lapsed 5 kuni 10 aastat wannad, maksawad 1 ja 2 klassis pool, 3 klassis üks werend sõidu hinda.

4) Igga reisija võib üks puud (lapsed 5 kuni 10 aastaset 1¹/₂ puda) raskust ilma maksuta kasa wõtta.

5) Pileti milminne saab 5 minutid enne ärra sõitmist otja; pakkide wasto wõtminne lõppeb 10 minutid enne ärra sõitmist.

1. Tallinnast Baltiskisse.

Samad ja Pool-jamad.	Kaugel. Wersta.	Sõidu hind.					
		1 kl.		2 kl.		3 kl.	
		R.	R.	R.	R.	R.	R.
Tallinnast (Buffet).	—	—	—	—	—	—	—
Nõmme (Pool-jama)	8	—	—	—	—	—	—
Sane (Pool-jama)	18	—	—	—	—	—	—
Keila	26	—	78	—	59	—	33
Niitvälja (Pool-jama)	31	—	—	—	—	—	—
Klogale	34	1	2	—	77	—	43
Baltiskisse (Buffet)	45	1	35	1	1	—	56

2. Tallinnast Peterburgi.

Tallinnast (Buffet).	—	—	—	—	—	—	—
Laggebi (Pool-jama)	14	—	—	—	—	—	—
Rasiko	28	—	84	—	63	—	35
Rehra (Pool-jama)	37	—	—	—	—	—	—
Aegwidule (Buffet)	53	1	59	1	19	—	66
Lehtsi (Pool-jama)	65	—	—	—	—	—	—
Tappale	73	2	19	1	64	—	91
Kadrina	86	2	58	1	94	1	8
Kakwerre (Buffet)	98	2	94	2	21	1	23
Kabbala	115	3	45	2	59	1	44
Püssile	135	4	5	3	4	1	69
Jõhwi (Buffet)	157	4	71	3	53	1	96
Waiwarra	174	5	22	3	92	2	18

Jamad ja Pool-jamad.	Kangel. Versta.	Sõidu hind.					
		1 fl.		2 fl.		3 fl.	
		R.	R.	R.	R.	R.	R.
Merrekülla (Pool-jama)	183	—	—	—	—	—	—
Narwa (Buffet)	197	5	91	4	43	2	46
Samburgi	219	6	57	4	93	2	74
Weimarn (Pool-jama)	234	—	—	—	—	—	—
Molofskowitsi	243	7	29	5	47	3	4
Tiesenhausen (Pool-jama)	252	—	—	—	—	—	—
Adlerberg (Pool-jama)	255	—	—	—	—	—	—
Wolosowo (Buffet)	266	7	98	5	99	3	33
Kiterino (Pool-jama)	275	—	—	—	—	—	—
Zeljawetinskaja	283	8	49	6	37	3	54
Gorwits (Pool-jama)	294	—	—	—	—	—	—
Gatshina	303	9	9	6	82	3	79
Krasnoje-Selo	323	9	69	7	27	4	4
Ligowa	334	10	2	7	52	4	18
Peterburgi	347	10	41	7	81	4	34

Teadaandmised lada-piddamist.

Neäri-ku:

ku päaw.	ku päaw.
7. Orgita-mõisas 2 päwa.	17. Länemaal 2 päwa.
7. Tartu-liinas 3 nädalat.	20. Perno-liinas 3 päwa.
7. Ria-liinas.	25. Wolmeri-liinas 6 päwa.
9. Werro-liinas 3 päwa.	25. Willandi-liinas 3 päwa.
10. Haapsalu-liinas 2 päwa.	26. Reblastes 2 päwa.
17. Kolloweres 2 päwa.	27. Rakwerre-liinas 2 p.

Küünla-ku:

ku päaw.	ku päaw.
2. Paldiski-liinas 2 päwa.	15. Wõnnu-liinas.
2. Willandi-liinas 1 näd.	18. Jõhwi 2 päwa.
2. Werro-liinas.	20. Ria-liinas.
2. Wälka-liinas 8 päwa.	Andrus Nede enne Wastla päwa.
4. Tartu-liinas 2 päwa.	22. Werro-liinas 1 nädal.
6. Paide-liinas 2 päwa.	Pihhola-liinas, Esmaspäaw enne Wastla päwa.
6. Narwa-liinas 4 päwa.	26. Kiwwilo-mõisas 2 päwa.
10. Kuresjare-liinas 3 p.	27. Lemski-liinas.
12. Kuresjare-liinas 12 p.	
15. Willandi-liinas 3 päwa.	

Paasto-ku:

Raplas Isel Esmaspäwal 2 p.	päaw pärrast 3mat Pühha
Keila firiko jures Esmas-	Paastus 2 päwa.

Jüri-ku:

10. Werro-liinas 2 päwa.	20. Hannijõe-mõisas 2 päwa.
--------------------------	-----------------------------

Lehhe-ku:

9. Wõbsus.	9. Rappinas.
------------	--------------

Jani-ku:

11. Wõnnu-liinas 7 päwa.	24. Werro-liinas.
16. Rakwerre-liinas 2 p.	26. Wälka-liinas.
20. Talliinas 2 nädalat.	27. Talliinas 1 nädal.
20. Paide-liinas.	29. Tärwaste-mõisas.
20. Ria-liinas 3 nädalat.	29. Tartu-liinas 2 päwa.
23. Willandi-liinas 2 päwa.	

Heina-ku:

1. Perno-liinas 2 päwa.	20. Perno-liinas 3 näd.
2. Karfi-mõisas.	dalat.
20. Ria-liinas 3 p.	25. Wolmeri-liinas.

Leikuse=ku:

fu pääw.	fu pääw.
9. Abfeli-mõisas.	24. Rossi-mõisas.
10. Waska-liinas.	24. Rossse-mõisas.
10. Moisekaste-mõisas.	27. Ue = mõisas, Willandi-
10. Lemfali-liinas.	maal.
10. Werro-liinas.	27. Wastse-mõisas.
15. Helme-mõisas.	29. Kilingi-mõisas 3 päwa.
20. Ria-liinas 3 päwa.	30. Kaanso-mõisas.

Mihkli=ku:

2. Abja-mõisas 2 päwa.	15. Kurrejare-liinas 3 p.
2. Tammiste-mõisas.	15. Korti-mõisas.
4. Rappina-mõisas 2 p.	Uemõisas 3mal Teispäwal
4. Sindi-mõisas.	Mihkli-kuus 3 päwa.
6. Tafeperri-mõisas.	17. Põltsama-mõisas.
8. Põlwe-kirriku jures.	17. Kirrepääl.
8. Rõuge-mõisas 8 päwa.	18. Audrus.
8. Tarto-liinas 3 päwa.	20. Wendra-mõisas 2 päwa.
8. Kastna-mõisas.	20. Narwa-liinas 4 päwa.
9. Abfeli mõisas.	21. Wolmeri-liinas.
9. Burtniku-mõisas.	21. Paldiski-liinas 2 päwa.
10. Patkilla-mõisas.	21. Senno-mõisas.
10. Paide-liinas 2 päwa.	Perno-liinas, Esmaspäaw
10. Kõo-mõisas.	enne Mihkli-päwa 2 p.
10. Mõnniste-mõisas.	24. Pihhola-liinas 3 päwa.
10. Oibre-mõisas.	24. Jõhwiis 2 päwa.
13. Wanna-Antsmõisas.	24. Willandi-liinas 2 päwa.
13. Põrawerre-mõisas.	24. Werro-liinas.
14. Haapsalu-liinas 2 päwa.	26. Talliinas 3 päwa.
14. Antso-mõisas.	29. Rakwerre-liinas.
15. Sallatfi-mõisas.	29. Reblastes 3 päwa.

fu pääw.	fu pääw.
29. Keila kirriku jures 3 p.	29. Waska-liinas.
29. Tarto-liinas 3 päwa.	29. Wastse-mõisas.
29. Mihkli-kirriku jures.	

Wina=ku:

Raplas, Isel Medel pärrast	Jõeletmes, nädal pärrast
Mihkli-päwa 2 päwa.	Mihkli-päwa 2 päwa.
4. Pühajärwe-mõisas.	9. Werro-liinas 3 päwa.
4. Kollowerres 2 päwa.	9. Lemfali-liinas.
5. Rappinas 2 päwa.	15. Orriku-mõisas.
6. Lutsniti-mõisas.	15. Lustiwerre-mõisas.
6. Tarnaste-mõisas.	15. Weste-mõisas 2 päwa.
	22. Nissi kirriku jures 3. p.

Talwe=ku:

1. Tarto-liinas 2 päwa.	15. Kiwwi-Wiggalas 2 p.
5. Põrawerre-mõisas.	20. Waska-liinas 2 päwa.
5. Paide-liinas 2 päwa.	25. Wolmeri-liinas 3 päwa.
10. Werro-liinas 2 päwa.	25. Willandi-liinas 3 päwa.
10. Mustwees.	

Jõul=ku:

5. Rappinas.	Krist. tul. Pühhal 2 p.
10. Wõnnu-liinas 2 päwa.	Perno-liinas, Esmasp. ning
10. Wõbsus.	Teisp. pärrast 3 Kr. tul. P.
10. Waide-liinas 2 päwa.	19. Reblastes.
Merjama kirriku jures 3mal	27. Waska-liinas 10 päwa.

Jaggal aastal 25., 26. ehk 27. Jani-ku päwal, seddamõda tui tohto polest ette teada antakse, on Tallinnas toom peal loosi hõwis hõoste näitus ja pärrast sedda hõoste rammo tatsumine. Kellel teige parremad siin tubermangus kaswatatud hobbojed on, jawad a u palka. Eune koso minnemist wõiwad kes hinnustawad hobbofid müia, osta ehk wahhetada.

Kubermango tohto käsjo järrele ei olle lubba, ei laupäwal egga Pühapäwal lata pidbada, waid, tui nenda juhtub, peab sedda teise nädala esimesel argipäwal petama.

Lugemine.

Weite Zuszw.

Uks reisia Europa maalt, kes Egiptusse maal on käinud, räägib mitme mu sealt ma asjust, mis ta olli näinud ja kuulnud, ka sedda järreltullewad halledat luggu. Ta ütleb: Kui ma Kairo-linnas olin, näggin ma saggedast neid wäetimaid musta ja tõmmu nānga lapsi, kes seal orjaturruul, ni kui meie maal lamba ehk kitse talled, müia pakkuti. Nad kowwerdasid ühhe wanna rīde peal, mis nende alla turru peale olli wäljalautud, wägga arro mõnnel olli ka ta emma ta kõrwas, agga suurem hulk neist olli ilma, üksi wõrwi wõeral maal, wõera rahwa hulgas. Sest need waesed lapsed ollid liig kaugele senna kokko wetud, ollid ka ehk omma silmaga näinud, kuidas kurjad waenlased nende isad ja emmad läbbipistsid, nende majakesed ärrapõlletasid, agga neid, ni kui

muud teisi lapsi ja emmasid risutawaks enneste kasa weddasid. Roh sedda willetsust olli suurem hulk neist omma pitka teekonna peal, mis nad laewaga mõda Niluse jõgge ollid teinud emmaniste jubba ärraunustanud; sest arro mõnni nendest olli kurb ehk nuttis. Teised weikesed mängisid klaasperlite ja mu püsokeste asjadega, mis neile asawiteks ettewīssati; suuremad wahtisid rahwast, mis nende ümber kokkokogus ehk neist mõdalaksid. Needsammad suuremad ja mõisilikumad ei ehmatand ka sugugi, kui legi Türklastest tulli, neid ärra ostis ja ennese kasa wiis; sest sedda olli neile böldud, ja nad ollid ka pärriorjadest, kes jubba Kairus tenisid, näinud et Türklased omma orjadele õige kõhutäie ja tarwilist riet andsid, ja neile ka mitte üllekohhut ei teinud. Ja se on ka tõeste tõssi, Türklased peawad ommad mustad pärriorjad einamiste inimiste kombel, ja ma polle iales kuulnud, et nemmad uisugugi hirmsaid teggusid omma orjadega olleksid teinud, kui sedda saggedaste rīstitud orjaperrenimestest Amerikamaalt kuulda on. Sest ristlinnimenne, kui temma enese rīstnise seadusest ärralangeb, armo waimo eest, mis ta sanud, siidame ja kõrwad kinnipanneb, langeb ommaist surest õnnistusest hopis süggawama jõggeduse ja pimmeduse sisse kui Türk

ehk paggan, kes omma lodud mele kässo al, nisuggust süüd ja nuhtlust Jummalal seadusest ärataaganedes ennese peale mitte polle kognunud.

Mis se biete tähhendab, kui inimenne armo seaduse wasto, mis ta ristmise sakramentis Jummalaga teinud, mitte üksi sõnakuulmata ei olle, mis parrago ristirahwa hulgas sagedast sünnib, waid sedda armo pealegi otsego jalge alla tallab — sedda wõis sest Türklasest nähha, kes weikest Jusfuwi ennesele olli pärriworjaks ostnud. Sest sesamma mees polnud mitte õige Türklane, waid sündinud Italia-ma mees, kes ristiusko — ja sellega ühtlasi ka omma Jummalat ja Ennis-teggiat olli ärrasalganud ja mahhajätanud, ja ennast Tripoli-linnas Kristuse wastase, Muhhamedi usso seltsi heitnud. Seal sammas olli ta ka Jusfuwi, kes alles nelja ehk wie aastane laps olli, ostnud — ja tedda ennese koju Kairo-linna wlnud. Temma, se ussoalgaja olli isse ühhe mawallitseja tenistuses, temmal olli suur sisse-tullemine ja paljo rahwast temma al; agga kes tedda tundis, se kartis tedda, kui sallaliko pettist ja wägga üllekohtust, armutumast meest.

Nisuggust üllekohhut piddi Jusfuw isseärane kannatama, kes nüüd umbest 8 aastat wannaks sanud ja wägga nõdder ja kiddlew olli. Agga

sest ei holind temma walli isfand ühtegi, kui ta tedda kaugelest allewist linna, ehk linnast kaugele wärrawa tahha raskest asjo, mis jubba tuggewa mehhele rängad ollid, sisse- ja wäljakanda lassti. Tulli siis waene poisike kord lõetsutades ja puhudes omma isfanda ette, siis augutas ja söimas ta ja pekksis tedda nõnda armetumast sõlmpiiitsaga läbbi, et inimene meie jures iggameest, kes ennese koera nõnda lõöks, mõrtsuka wärliseks peaks. Kõigehirmsam olli sedda nähha, ja poisikese haledat hoigamist ja temma isfanda jölledat sajatamist ja ahwardamist kuulda, kui Jusfuw piisut olli ärraunustanud ja middagi neist paljo kimpudest, mis ta piddi kandma, ärrakautanud, ehk kui middagi ta wässinud kätte wahhelt mahhalibisedes katki läks. Se armuta mees ellas ühhes sures aedas, kellest te ühhest linna allewist teise läks, ja kust paljo rahwast läbbi käis. Seal jäid issegi Türklased, kes muido külmä süddame ja holimata melega, kõigist mis ulitsal sünnib, mõda lähhewad, seisma, nurrisesid nisugguse üllekohto pärrast waese orja wasto, ja ristiinnimestel, kel liggimese armastus olli, käis se, mis näggid süddamest läbbi, agga piddid sel ajal (aastal 1780) waid ollema.

Sesinnane ussuärrasalgaja wihtas isseärane

weikest Jussuwi hirmsast. Omma teiste pärris-
orjadele teggi ta kül ka üllekohhut, agga mitte
ni saggedaft egga ni tullises wihas kui Jussu-
wile. Tihti, kui ta poisikest mõrtsuka wisil peksis,
kissendas ta neid sõnu: „Ma löön sind kord
surnuks kui tööbise koera kutsika.“ Ühhel päwal
nähti luggu ka peaaego nõnda ollewad. Jussuw
olli te peal, mahhakukludes ühe woi ennam
kohwitassideft, mis ta kimbo sees pididi koro kanda,
katki teinud. Sadana, ei mitte inimese kombel,
tulli Türlane poisikese kallale, peksis tedda nahkse
sõlmpütsaga ni arimetumaks, et laps klijatades
ta kätte wahhel ärranõrkas ja kui surnud mahha-
langes. Ka müüdi ei olnud mõrtsuka wiha
waigistud, ta trampis weel jalgega ja liikkas
poisikest, ja olleks tedda ärratalland, kui mitte
üks suurtsuggo Türlane mõdaminnes ta õlast
põlleks kinnihakand ja tedda pahha melega emale
liikkand.

Omneto laps olli maas omma werre sees, mis
paljo hawust jooksis, ninimelt ühest silma liggi,
mis näitis kui peast ärralõdud ollewad. Omneti
olli ta weel ellus, sest ta ligutas omma werrift
kassiwart ja oigas wallo sees. Teine orjadeft
olli halleda melega üht wana tekki temma alla
lautanud ja temmale piisut kelekastet suhho til-

gutanud. — Sedda kõik olli üks mees pealt
näinud ja kuulnud, kes mitte agga ristiinimese
nimme kandja, waid tõeste ristiinimene olli;
temma olli Prantsuse=ma mees Tuloni=linnaft
pärrit, kes kauba ajamise pärrast Egiptuse=male
tulnud. Sefamma hea mees, kes Türlase naa-
bris ellas, olli saggedaft sedda hirmust üllekohhut,
mis weikse Jussuwile tehti, omma filmaga näi-
nud ja kõrwaga kuulnud, mis ille ta südda
iggakord halleduseft ta sees kihwatas. Sest
poisikesel olli ka omma näo, jumme ja kombede
polest jo middagi, mis igga õrna tundmisega
süddant temma wasto ärdaks teggi. Temma
polnud mitte nõnda musta ehk mustatõmmuka
ihhoga, kui need lapsed, kes lõuna poolt Aafrika=
maalt Kairo=linna orjaturrule müa tuakse, waid
agga piisut tõmmukas, kui lapsed lõuna pool
Europa=maal, kelle näago päikese pallawuseft
pruniks läinud. Temma näago, mis kül willet-
sustest kahwatanud, olli süiski kanna ning lahke
ja kõik temma ollemine wisakas; temma heal,
kui ta omma kurja perremehhelt armo pallus,
olli ni halle, et issegi tores ja kõwra südda seft
ligutud sai.

Se hea mees Prantsuse=maalt, nimmega
Aristow, olli jubba mitto korda süddame walluga

kojo läinud, kui ta poisikest kuulis omma kurja
isfanda hopide al äggawad ja armo palluwad;
agga tämma, et ta sedda waest last omma werre
fees olli näinud, ei wõinud ta sedda ärraunnu-
tada; polnud temmal õhtul isso sutäid süa,
egga ta wõinud ka õsel maggada, sest kui ta sil-
mad kinnipanni, siis nago olleks Jussuwi kilja-
tamine ta kõrwade ees. Ja se tulli küll otse
Jummalast, et se mees ni wägga ligutud sai,
ja wimaks selle mõtte peale tulli, poisikest ta ar-
motuma perremehhe käest lahti osta. Ta olli jo
enne mitto korda teiste kaupmeeste käest küsinnud,
kas ep se olleks wõimalik nifugguse üllekohto
pärast kohtus kaebada, ehk kas tegi armolise
siiddamega jõumees ei wõttaks waest Jussuwi
ta armotuma perremehhe käest lahti osta? Agga
teised wastasid: Kaebtus olleks ilmaaego, sest et
kurri mees olla kubberneri tenistuses ja wägga
kardetaw, ka piddada temma Jussuwi, ehk ta
tedda küll wiishata, liig kalli hinna al, sest et ta
tedda Tripolist kasa tonud, kus ta orjakaupmehhe
käest poisikest temma terrase mõistuse pärast sure
hinna eest olla ostnud. Sest poisike räkida Ara-
bia, Türgi- ja Italia-keelt, ja olla ka walmis
lauko peale. Kõik need kõnned tullid õsel Kris-
towi mele agga ei wõinud ta siiddant mitte wai-

gistada. — „Sa pead sedda waest last siiski
lahki ostma ja willetsufest peastma, mõtles ta,
kui sa ka omma wiimse weringi temma pärast
ärrakullutad.“

Ja kuidas ta mõtles, nõnda ka teggi. Kai-
rus olli temmal üks hea sõbber, Armenia=ma
mees, kes tedda saggedaste aitas ta kaubaasjo
toimetada, kes jo ammo aega linnas ellas ja
selle ma seaduste ning kombetega hästi tuttaw
olli. Selle jure läks ta jo warra hommiko, ja
rakis temmale ennese nõu. Armenia mees olli
eile jubba kõigest sest kuulnud, mis Türlane
weikese Jussuwi teinud. Temmale olli böldud,
et poisike nõnda raskest maas maggada, et el-
lusse jämise peale piisut lotust olla. Sepärast
arwasid nad wäggewa mehhega sedda ennem
kaupa sawad. Armenia mees olli ka kohhe wal-
mis, Kristowile selle polest abbiks olla, ja weel
selsammal ennelõunel sai kaup nõnda tehtud, et
Kristow ennese piisko warraga sedda jõudis walja-
maksta ja isse ka liig häddasse ei jäänud.

Kui Kristow ennese tallitamised olli korra
peale sanud ja pärast lõunat kojo tulli, leidis
ta waest Jussuwi omma toa ukse tagga pöhekude
peal pittkali maas ollemast. Temma armuta siid-
damega isfand olli poisikese rided, et need temma

antud ollid, ta seljast lasnud ärrawötta, ja siis tedda senna saatnud; majaisfand, kelle jures Kristow ellas, olli ommalt polelt ühhe tekki lapse ülle loutanud.

Kristow olli warfi walmis, kōik armastust Samaria mehhe kombel waese lapse wasto täitma. Ta lassı tedda omma tuppä wodiisse kanda. Arst palluti senna, kes ta pea hawad kül sured ning hirmsad, agga siiski mitte surretawad leidis ollewad ja issegi sedda raskest hawatud silma lotis parranewad. Hawad saiwad puhtaks pestud ja kinniseutud, ja arst arwas ka, et se minnestusse warki unni, mis sees haige olli, mõnne päwa pärrast temmast saaks ärwalahkuma ja ta ihhojõud peagi jälle kossuma. Ommeti tulles sedda käsıwart, kelle peale se meletu jalgega olli tallanud, kõige töränkuse eest eddespiddi hoida.

Kui teisel päwal weike haige jälle parremaks sai ja mõistma hakkas ja omma terve silmaga ennese ümber watas, siis nähti tedda selle ülle immetellewad, mis temmaga olli sündinud. Enne olli ta pinnedas loutas kameelide põhhu peal magganud, nüüd olli ta puhta wodi sees kannas toas, kuhho päike aknast ta peale paistis; temma kõrwas maddala laua peal seisis riistapu kummi maggusa jomaajaga, ta parrem silm olli kinni-

seunud, ja ta parrem käsı lahhas. Kristow olli tedda ukse praio läbbi tähhele pannud. Ta astus ta jure kambrisse, rakis temmaga Italiakele mõned lahked trööstlikud sõnad. „Siina jääd,“ ütles ta, „sest ajast minno jure; minna ollen sind so endise issanda käest lahtioftnud; kui sa agga hea ning sõnnakulelik olled, siis ei tahha ma sind mitte kui pärris orja, waid kui omma last piddada.“

Poisike naeratas lahkeste, tõstis otsego Jummalat kites kät taewa pole, tännas siis ka nõrga healega omma heateggiat. Mi head põlwe põlnud waesel Jusuwil ammuft ajast mitte olnud, kui selle hea mehhe jures, kelle otfa ta nüüd rõõmsa ja lahke pallega wahtis, nenda kui meie kord pärrast surma hea inglite otfa same watamia, kes meid, kui siin Jummalat kardanie ja armastame, Temma jure taewa kandiwad.

Kristow olles omma kaswandiko käest mõnda temma issamaast, suguwõssast ja endiste aastate loost järrelepärrind nipaljo kui laps sest weel mäsletas; agga Jusuw olli temma melest weel liig nõdder haigusest. Sepärrast püdis Kristow ennani armastuse teggude kui sõnnade läbbi waese lapsega kõnneleda ja mõtles ikka Jesuse sõnnade peale: „Mis teie ial ühhele neist wäeti-

maist ollete teinud, sedda ollete teie minnule teinud." — Ja kes olleks kü ar- mastuse teggude kõnnet parrem wõinud mõista, kui weike Jussuw? Se suur rõõm, mis temmale pitka aja ning raske kannatamise järrel wõis sai, wõis tedda ka kõigeennam jälle terwisele ai- nata, sest arsti immekspannemiseks kaswis ta ihho rammo nõnda, et ta nädala pärrast asse- melt wõis illestõusta ja taas piisut kõndida; wähe hiljem sai ka kassi parremaks ja nifam- muti ta film, mis agga wälja poolt olli hawa- tud. — Need toimetamised, mispärrast Kristow Egiptuse-male tulnud, ollid nüüd lõppetud. Üks noor mees Prantsuse-maalt, nimelt Niklot, kes Kairus olli kaupmehheks wäljaõppinud ja nüüd jälle Kristowiga tahtis omma male tag- gasimminna, ja sepärrast ka jo temma jures ellas, kandis wägga suurt hoolt waese Jussuwi eest, kellega temma ühhes seltsis maggas. Temma kulis poisikest mõnni kord õhtute maggama min- nes ehk hommikute illestõustes waikse healega prantsuse keele palwe salmisi luggewad, mis usklikud wannemad ennest lastele õppetawad. Ta kulu- tas sedda Kristowile ja mõllemad hakkasid nüüd Jussuwiga Prantsuse keele räkima. Sesamma wahtis laia fuga nende otša, kulas tähhelpanne-

misega ja naeratas rõõmu pärrast, kui kuleks ta armsaid tuttawaid sõnnu, agga ei wõinud muud wastuseks anda, kui agga mõnni sõnnu neist liihhikesist palwist, mis tal peas ollid.

Se on kü immekspannemise wäärt asfi, et poisike sest kelest, mis näitis ta wannemate keel ollewad, muud ei mälletand, kui üksi need pal- wed, mis ehk temma emma õhtute ehk hommi- kute temmaga olli pallanud. Kristow ja Niklot küssisid temmalt Italia keele, mis ta wägga hästi räkis, kas ta isja ja emma Prantsused olla ol- nud ja Prantsuse-maalt pärrit? Selle peale ei teadnud ta middagi kosta, need nimmed ollid temma kõrwas iisna wõerad. Paljo küssimiste läbbi tulli ta kõige noremast lapse põlwest se ta mele, et ta teikide sees olli ellanud ja kamee- lide selgas istunud. Kord, õige kaua aja eest, olla tedda üks hea walge näuga emmand wägga saggedast omma riippes kannud, ja sesamma olla temmale melitamiseega palwit õppetanud; ka üks hea isfand walge näuga on seltsis olnud. Pär- rast sedda polle ta emmam neid, waid üksi must- pruni rahwast ennese ümber näinud. Omma endise perremehhe peale ei tahtnud ta heamelega mõelda egga middagi temmast räkida, ja kui teised sedda teggid, hakkas ta iggakord nutma.

Se olli nüüd küll arwata, et weike Jusfuu mitte nõnda, kui endine üllekohtune issand ütles, pagganate lastest Alwrikast polnud, waid üks ristitud laps, kelle wannemad Prantsuse=maalt ollid; agga kes temma wannemad öiete nimme=kaudo olnud ja kuidas ta Alwrika=male pruuni rahwa sekka ja sealt temma endise perremehhe jure sanud, se jäi teadmata. Kõik järrelpärrimine Türklase käest, küssimisest, kuidas ning kust ta sedda last olli sanud ei saatnud selletust. Ta ütles agga Jusfuuwi kalli hinna eest ollema ost=mid Morania orjakaupmehhe käest, kõik muud otsust jättis ta andmata, ja andis, kui kulis, et poisike ellusse olli jäänud, selgeste mõista, et ta tedda jälle kairwala nõuga tahtis taggasi pärriada, mis temma, et ta üllekohtune olli ja suure wõimusega, küll olleks wõinud korda sata.

Sedda kawalat nõu sai Kristow omma nore jõbraga enne teada. Nad kuulsid et selsammal õfel üks laew siit Niluse jõgge möda keikma=merre pole pidid ärraminema; selle peale pöggesid nad omma kaswandiko ja asjadega. Hea pärri tuul wiis laewa möda jõgge alla kunni Rosette=linna, kus nende õnneks jälle üks Prantsuse kaubalaew Tulonist walmis olli, omma male purjetama, ja ka neid kasa wõttis.

Kristowi kojotullemist Tulonis polleks keegi surest inimeks egga tähhele pannud, sest et nissuggused asja ajajad saggedast eddasi ja taggasi reisirwad; agga sekord olli linna rahwas kõik liikumas, üllemad ja allamad, kaupmehhed, hantwerkid ja mu rahwas: iggaüks tahtis sedda ineliko poisikest nähha ja temmast middagi kuulda sada. Agga mis olli siis weikest Jusfuuwist inimekspannemise wäärt nähha ehk kuulda? Tulli ommeti peaaego igga näddalas Tuloni sadamasse laewo, kelle peal küll musta, pruuni ja kollaka näoga, wanno ning nori innimesi, muist pärrisorjad muist priiks lastud, kes kaubalaewa tenistuses ollid; neid olli igga modi rides ulitsate peal liikumas, ja ei pandud surest tähhelegi. Jusfuuwist polnud mingisuggust nähha ehk kuulda. Ta olli sest ajast, kui ta omma heateggia hole alla saanud, heaste kosunud, olli lahke näoga, ja jumme ning riete polest teiste koddaniku poegade sarnane, kedda Tulonis ja seal ümberkaudo küllalt nähha olli. Temmal olli hea pea, nõnda et ta pitka merre reisi peal jubba Nikloti ja ühhe nore õppetaja läbbi, kes temmaga paljo kõnnelesid, olli õppinud Prantsuse=keelt räkima, nõnda et tedda iggamees kohhe tundis Prantsuse ollewad. Ja küssimiste peale, temma wannemate pärrast,

kostis ta ikka ommas lapselikus meles, ni kui ennegi omma kasiwatajale, ilma et inimeste teadmise himmo se läbbi olleks waigistud sanud. Ta mälletas agga sedda, et ta kord ühhe walge näoga hea emmanda jures olnud, kes tedda õpetand palwed teggema, ja ühhe hea mehhe jures sesammassugguse näoga. Temma olla sedda head emmandat mamaks hüüdnud, olla telkides ellanud, siis jälle musta rahwa hulgas, kus ta ka kameelide selgas sõitnud. Ennese ellust Tiirklaste jures olli keigeennam ta meles se ärjanahhast sõlmpüts, mis ka se kurri mees tedda iggakord peksnud, kui tedda kuulnud omma palwid luggewad. „Agga,“ lisas laps jure, „sedda ennani se mees mind selle pärrast löi, sedda armsamaks jäid mulle mo palwed, sedda tihhim pallusin ma waitfel dajal ja möda linna ulitsaid käies, kui mind asjo ajama sadeti. Sest se olli mul ikka wägga armas tö; mul olli nenda kui oleksin ma mama jures olnud, kes mind ialgi ei lönud, waid mind wägga armastas, ja mötlesin ikka, et se nimmi Jusuw, mis ülle mo issand ni wiyhane olli hea inimestele nisuggune sõnna olleks, mis kõigis hädas aitab, mis kurjad neile teggewad. Sel õsel, enne sedda kui mo issand mind raskest peksis, ei wöinud ma öiete maggada ja

luggesin siis paljo, ja et ma küil selsammal hommikul paljo piddin kannatama: tulli ommei ka selsammal päwal minno mis issa, Kristow, kes mind mo willetsusest ärrapeastis.“

Mi halle kui sesinnane lapselik kohtlane teatus neile olli, kellel üks ärras südda waeste laste ning willetsate wasto on, siis ei sanud surem hull sest ennese teadmise himmo udise järrel mitte waigistada, waid piddas poisikest ennese arwates pea selle, pea teise suurt suggu rahwa lapses, kelle wannemad Iwrika=maal reisides pagganate kätte juhtunud ja se läbbi kas pärrisorjaks ärramüüdud ehk surmatud sanud. Se noor õppetaja kellest essite räkisin, et temma laewa peal seltsis reisides paljo Jusuwiga kõnneles, olli mõisniko poeg ja wägga targast kolitud mees, kes pärrast omma õppiaastaid mõnda aega hommikomaal olli reisinud ja nüüd taggasi tulli, kus temmal paljo suggulasi, tuttawaid ja sõbro ollid, kes tedda nüüd kord korralt wõersele pallusid, et ta neile wõera ma asjust kõnneleks ehk muust tarkusest mõnda ärraselletaks. Igga pool räkis ta ka ikka Jusuw halledast loost, ja et ta ni illus, mõistlik ja tark poisike olla; kes temma arwates ka suurtsuggu rahwa laps, kelle wannemad agga, kas orja põlwe ärramüüdud ehk pagganate kae

al ärratappetud olla. Se kõnne laggus laiali; kõik linna rahwas ennamiiste kulis sedda teine teise suust; kõik tahtsid nüüd isse sedda õnnetusest peastetud poisikest ja temma heateggiat, Kristowi, omma filmaga näha ja nende suust isse poisikese luggu kuulda. Ja kõik, mis nad poisikese ehk ka temma kasiwataja issa suust kuulsid, ligutas nõnda iggamehhe süddant, et sest jälle piddid räkima. Nõnda trükkiti wimaks sedda ka nädala ehk päwa lehtede sisse, mis läbbi Jussuwi luggu siis ka teistes linnades ja ümberkaudo Tuloni maakondades teada sai. Mitte kaugel Tulonist ellas üks wanna auwäärt mees nimimelt Josep Dupon, kes enne koolmeister olnud, ja sedda kõik, kes tedda tundsid, temma wagga ello ning moistuse pärrast wagga austasid ja armastasid. Sesamma Dupon, et ta linna rahhutumast ellust tüddind olli, ellas pärrast omma proua ja poja surma waikist ello ühhes weikeses karjamõisas, mis pärrimise wigust möda temmale olli osjaks sanud. Se mees, sedda teadsid kõik temma lähhemad sõbrad, olli mõnda suurt ello ränkust kannud. Temma poeg, temma ainus laps, polnud üksi kapärria ühhes sures rikkas kaubakojas, waid temmale olli ka peale sedda arruldane tarkuse tundmine, isseärranis arwata ja maad mõeta

kingitud, mis ta Pariisis olli õppinud ja mis temma ennese ja ta isale eddespidi olleks wõinud sureks kasfaks olla, kui ta agga olleks omma isjamale jäänud. Agga issegi ommas õimelikus abbiellus omma trui, hea abbikasaga tundis ta allati ennese sees üht rahhotumat taggakihhutamist ja himmo, ennese õnne mujalt otsida, otsego mõnued allati wäljarändamisest õnne otawad sama. Kui ta ühhe tekonna peal kulis, et Prantsuse Konsuli amet Tunisese Alwrika-maal sada olli, pakkus ta ennast Pariisis seks ammetiks ja sai omma hea sõbrade soowimise läbbi sedda ommale ilma sure waewata. Temma issa kartus selle tenistuse wasto, ja maenitsemine kirja läbbi, tullid hilja ta kätte ja ollid kasfuta. Temma proua läks omma poolteist aastase, terrase pojakesega kasa ue kohha peale. Kõik teadused, mis wanna Dupon omma lastest sai, ollid esimeise poleaasta sees wagga head; ommeti kirjotas jubba siis ta poeg, et temmal nõu olli, üht nisamma auwäärt, kui ka palga polest kasfuliko soowimist wastowõtta, mis läbbi temmal asja olleks, emale selle ma sisse tungida ja ta teadmata kohte ja luggu tundma õppida nisaminipti ka ennese endist tarkust pruvida ja weel mõnda jure õppida. Tunni ja Alwiri kubernerid olla nõu piddanud, üht

seltsi õppinud mehhi kofko asfutada, neile piisut wägge ja tarwilist mona kasa anda, ja neid wälja sata, Awrika=ma lõunapoolsid wiljakaid makostasi üllesotsima ja järrelmõetma. Selle seltsi juhatajaks ja peamehheks olla tedda walitud: sest lota temma ennesele mitmeks aastaks üht melepärralist ammetit. Temma tru abbikaas tulla omma weikese lapsaga selle reisi peale seltsi.

Ehk küll wanna Dupon selle teatuse läbbi ueste sure murre alla sattus, ollid siiski keif teatused, mis ta omma pojalt nende reiside ja hea toimetamiste ülle esimesel aastal sai, ni head, et ta üsna rahhule jäi. Noor Dupon kirjotas ennese ellust naese ja lapsaga kõrbes ning telkides, et se wägga löbbus ja melepärrast olli. Sedda puhko olli ta küll omma weikese sõameeste seltsiga, mis temmale hoidjaks kasa antud, jälle mõnneks kuuks linna taggasi tulnud, sowis agga keigest süddamest jälle mäggede peale wälja sada. Agga jubba teise aasta lõppul kirjotas ta wanna isfale kurbe sõnumid omma armisa, trui abbikasa surmast. Ja selle teatuse järrel tulli pea pärrast sedda teine sõnum temma sõbra käest, mis weel ennam isfale süddamewallo teggi kui esimene. Se audis isfale teada, et noor Dupon kõige omma seltsi ja piisko sõameestega, mis neile kasa antud,

Peduini rahwast, kelle Ma raeja ülle nad koggemata läinud, olli ärratappetud ehk wangi wõetud. Et Duponi surnud kehha mõnne teiste surnute seast on leitud — se olla selgeste teada, sest need soldatid, mis neile järrele abbiks sadeti, agga hilja tullid, olla tedda mahhamatnud. — Nüüd hakkab luggia küll arwo sama, kes weikese Jusfuwi wannemad olnud. Ta polnud wüürsti, krahwi egga mu suurte rahwa suggust, mis mitmed ollid arwanud; waid ta isä olli kaupmees ja wimakš kreno mamõtja olnud, ja temma ellataat olli se muistne koolmeister, kes nüüd ennese weikeses mõisas, mis meie maal tallokohha sarnane, ellamas olli. — Selle wanna ellatadi kõrwo olli nüüd se immeliko laps Jusfuwi kõnne näddala lehhe läbbi ka ullatanud. Temma wanna südda sai kohhe röömsas lotuses ligutud; ta sättis enast tele, läks linna, kulas holega kõik järrele, otsis poisikese ülles, ja arwas wannemate näo järrel, isäcärranes emma näust poisikest tundiwad; ommeti mitte täie julgusega. Wanna innime mõtles piisut järrel ja nimmetas mõttete sees omma kaddund minnia ristnimme: Madlena, mis ülle laps röömsa näoga küssendama hakkas: „Oh Madlena, minno emma, Peter minno isä!“ nüüd ei woinud wann Dupon kauem waid

olla; armastuse silmavega pigistas ta lapse omma kaenlasse ja süddame wasto. „Se on minno poia poeg!“ hüdis ta; „sefinnane mäletaminne temma esimeste lapseaastatest tunnistab sedda; minno poia nimmi olli Peter, minnia nimmi Madlena.“

Wanna isä, kes tännoliko süddamega sest ajast Kristowi sõbrusesse jäi, wöttis poisikest nüüd ennese jure ja kaswatada tedda üles. — Jussuw, kes nüüd omma nimme ristirahwa kumbel, nenda kui se temmale ristmise sakramentis olli pandud, Jusepiks nimmetas, ei unustand sedda, mis Jummal temmale ta lapsepõlwe teinud, ialgi ärra. Temma olli wägga ja hea mees. Ta jäi kaupmehheks, ja Jummal on ses seisuses tedda, et ta õiglane mees olli, wägga rohkest õnnistanud; ta polle omma warra ka mitte enese, waid kui Jummalalt kätte ustud pärranduseks piddanud, ja wägga paljo sest Jummalala auuks ja armastuse teggude tarwis pruukind. Kristowi norem tüttar on temma proua, Niklot kauplemises ta üllem nõumees, kes truuse ja jummalakartuse polest, otsego Abrami fullane Elieser, kõige temma majapidamise ülle seatud. Nemmad ollid mõllemad ühemeelised liggimese armastuses. Selle kidonwäärt seltsile, mis seks olli

asutatud, Awrika-ma rõwlite käest ristiusso wangisi lahti osta, on Jusep, kes jo isse pärrisorja ehk wangipõlwe ränkust olli kannatand, wägga paljo head teinud. Peale selle olli ta tru hädaliste sõbber. Kaigid katsma, neile arsti ning rohto murretsema, waesid lapsi korristama, neid toitma, katma, kaswatama, õppetama, ja wimalaks ammetisse saatma, ka Piiblikoggeduste ja missoni tööle ommaist jõust rohkest abbi teggema, olli Jusep Duponi üllem rõõm. Agga jodikuid ja laisko hulkujaid, kes kerjamise peale heitsid maenitses ta ennamiste nende pühha kirja sõnadega: „Pallehiggi sees peab inimene leiba söma; agga kes ei tahha tööd tehha, se ei pea ka mitte söma,“ — ja jaggas siis iggakord sedda ennam omma tuntud häddalistele.

Agga minna mõtlen igga ristiihimine wõiks weikele ellu loost paljo õppida. Mis se olli, mis selle lapse sures häddas ja wallus ikka kui hea kinnitaja ingel ta seltsis olli? mis on temma hinge Türlase raske taggatusamise al kinnitanud, et ta omma pühha ristiusko ja sellega iggawese õnnistuse lotust jõudis kinnipiddada, kui teised orjalapsed eneste wangipõlwe tühandete kaupandid Muhamedi walle usko heitsid? Sedda wõib julgeste öelda: se olli selle armo wäggi, mis

seinnane laps ristmise sakramentis olli sanud, ja mis nende lapseliku palwete läbbi, mis emma tedda olli õppetanud ikka ta süddames kui igga wese ello seme kinnitud ja hoitud sai. Ka on tähhelpannemise wäärt, nõnda kui poisike isse kõnneleb, et temmale ta nõdremas lapsesõlwe õppetud palwed se läbbi wast böiete kalliks ja magusaks jäid, et se kurri Türklane ni hirmsal kombel last werri urbses pekstes nende wasto wõitles, ja nende mällestust ta süddamest ja melest tahtis ärrawõerutada. Sest lühhikestest kõnnest wõime suggo õppida arro sama sest, mis wahhest böige usso taggakiusamisest pitkemalt olleme kuulnud. Ülleülitse wõiwad sest kõnnest ka wannemad, isseärranes emmad nähha, mis suurt warra nad omma lastele sega nende ellote peale kasaandwad, kui nad neid enneste kae kõrwas tallutades jubba norelt õppetawad palwed ja Jummalal sõnna salmid luggema. Noorte laste südda on mewahha farnane, ja sa wõid fenna sisse tikkida, mis sa ial tahhad. Õnnetegid waatke, oh wannemad! et teie fenna sisse mitte mailma temma üllekohtuga, waid Kristuse Jesuse, nende Õnnisteggia kujo kõige temma armastuse ja surma-kannatamise näoga wõiksite tikkida. Ugga kui kegi ennese laiskust wabbandades tahhaks siin bölda; „Mis

nõdder laps ka Jummalast ja temma sõnnast teab?“ siis wastab Jesus se suur lastesõbber nisugguste usmatumatele isse nenda: Eks teie ial olle luggenud: wäetimate ja imewate laste suust olled siina (Jummal) ennesele kitust walmistanud.

Juttu jätkud.

Imelik fastifene.

Ühe majaperenaesl olid omma majapidamises kõiksugu wigad ja õnnetused, ja ta warandus kahanes aast aastalt vähemaks.

Seda omma õnnetust juhtus ta ühekorra ühe wana mehele räkima ja ütles: „Kas teie ei tea kedagi abi selle wastu?“ Se wanake, kes üks aus ja tark mees oli, käsks teda natuke odata ja tõi wähe aja pärast ühe fastifene, mis pitseriga oli kinni pandud ja ütles: „Seda fasti peate teie nüüd aast otsa, kolm korda päwas, ja kolm korda ööl kõõti, keldri ja talli kandma, ja ka weel igase maja nurka, siis läheb teie majatalitus paremaks. Ühe aasta pärast aga toge se fast mo kätte.“

Perenaene pani nüüd oma lotust selle fasti peale, ja kandis seda hõlaste ühest nurgast teise, nenda kui teda käsitud oli. Kui ta teisel päwal keldri läks fastiga tahtis üks julane parajaste ölle puddelid tilhendama hakata. Kui ta talli läks olid lehmad sügawaste fitta ja sõnniko sees, aga hobustel jälle kaerte asjemel heinad ja öled ees. Nenda wõis ta nüüd iga päaw üks ja teine wiga parandada.

Kui aasta juba ümber oli, läks ta fastiga wana-mehe jure tagasi ja ütles rõõmsaste: „Reik läheb nüüd pa-

rem, aga laske seda kastifest veel üheks aastaks minu jure jätta; se on üks wäga tulus rohi õnetuse wasto."

Eiis naeris wanake ja ütles: „Seda kastifest ei wõi ma teile mite jätta, aga se rohi mis seal sees on, peate teie sama.“ — Ta tegi fasti lahti ja wata, seal sees ei olnud mund, kui üks walge paber, kelle peale need sõnad kirjutud olid:

Kui õnnistust so majas tahad sa,

Eiis kasinust ja hoidmist nõua ka.

Surma eest ei wõi kuskil julge olla.

Üks matrus tahtis enast laewa peale palgata, mis India-male pidi purjetama. Üks linna kodanik aga kes enast armas targemaks kui seda meremeeft, astus tema jure ja ütles temale: Ütle mule ometegi, armas mees, kus on sinu isja surnud?

Ühe laewa peal mis hukka läks.

Kodanik. Ja so wana-isja?

Matrus. Ta läks weikese padiga kala pilludma, häliste tõufis aga torm ja wiskas padi ilmber ja nenda uppus ta ära.

Kodanik. Aga so wannaisja isja?

Matrus. Ka tema on mere peal oma elu lantanud, se laew kus peal ta oli läks wastu kalju puruks.

Kodanik. Ja kuidas? Sa julged nüüd veel mere peale mina, kus keit so essiwanemad hula on läinud? Sa olled wist üks wäga rumal inimene.

Matrus. Lubage mule armas tark isjand paari klissi-miste peale wastust, kus suri teie isja?

Kodanik. Wäga rahuliste wobis.

Matrus. Ja teie essiwanemad?

Kodanik. Nenda samute, rahuliste oma wodides?

Matrus. Ja kuidas? Teie julgete ennast wobi heita, kus sees keit teie essiwanemad surma on sanud.

